

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola BALÓNEK, Praha 13, Klausova 2188

Klausova 2188, 155 00 Praha 5 – Velká Ohrada

Identifikátor školy: 612 400 506

Termín konání inspekce: 9. a 10. března 2004

Čj.:	01 0218/04-1005
Signatura:	oa5ax122

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům
- ❖ materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům
- ❖ průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Předškolní zařízení, které zřizuje Městská část Praha 13, Sluneční náměstí 2580, Praha 5, sdružuje mateřskou školu s kapacitou 110 dětí a školní jídelnu se shodnou kapacitou. Zařízení je příspěvkovou organizací. Výjimka ze stanoveného počtu dětí byla v souladu s vyhláškou uzavřena se zřizovatelem na 106 dětí a tomu počet přijatých dětí odpovídá. Děti jsou do čtyř tříd rozděleny podle věku. Celkem šest dětí má odloženou povinnou školní docházku.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE VZHLEDEM K REALIZOVANÝM VZDĚLÁVACÍM PROGRAMŮM

Pedagogický kolektiv tvoří osm učitelek včetně ředitelky školy. Tři učitelky splňují podmínku odborné a pedagogické způsobilosti, ostatní učitelky nikoliv. Tento nedostatek je spíše jen formální, protože tři z nich vystudovaly obor dětská sestra na střední zdravotnické škole a dvě obor vychovatelství na střední pedagogické škole, takže mají k problematice předškolní výchovy velmi blízko. Navíc jsou velmi zaujaté pro svou práci a aktivní v sebevzdělávání. Všechny učitelky pracují na plný pracovní úvazek. Kolektiv je stabilizovaný, k jediné změně došlo před třemi lety.

Organizace chodu školy je dána systémem řádů (organizační, provozní, vnitřní) a pracovními náplněmi. Povinnosti každého člena kolektivu jsou zde přesně vymezeny. Ředitelka deleguje část řídicích úkolů rovnoměrně na své podřízené, takže se každá učitelka podílí na řešení důležitých úkolů. Přenos informací probíhá každodenním osobním stykem ředitelky se všemi členy kolektivu, přínosné jsou i zápisy z pedagogických rad.

Při vedení lidí dbá ředitelka na přesné vymezení úkolů a pravidelnou kontrolu jejich plnění. Úspěšná je i v motivaci pedagogů k dalšímu vzdělávání. Všechny učitelky se každoročně zúčastňují několika zajímavých vzdělávacích akcí, pořádaných především Pedagogickým centrem Praha, ale i dalšími institucemi. Výsledky kontrolní činnosti ředitelka stručně eviduje, podobně jako zjištění z hospitací. Při inspekci prokázala velmi dobré rozborové dovednosti. Četnost hospitací je nižší, než by bylo adekvátní velkému počtu nekvalifikovaných učitelek.

Pro hodnocení podřízených má ředitelka vypracovaná vhodná kritéria, která mají podpořit především aktivní přístup k plnění pracovních povinností. Z výsledků práce celého kolektivu je zřejmé, že je systém hodnocení účinný. Na vytvoření metody sebehodnocení zaměstnanci teprve pracují, dílčí postupy jsou navrženy ve školním vzdělávacím programu.

Personální podmínky jsou i přes větší počet učitelek bez odborné a pedagogické způsobilosti velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE VZHLEDEM K REALIZOVANÝM VZDĚLÁVACÍM PROGRAMŮM

Uspořádání interiérů v budově mateřské školy je účelově upraveno pro potřeby předškolních dětí. Především sociální zařízení, které bylo vytvořeno pro děti v jeslích, bylo přizpůsobeno novým podmínkám (umyvadla, WC), upraveny byly rovněž šatny a některé místnosti v přízemí. Budova mateřské školy je již na vnějším plášti i oknech vyzdobena vzhledem ke svému názvu (balónky), vnitřní chodby jsou dotvářeny malbami s dětskými motivy. Prostředí tak již při vstupu děti stimuluje a podporuje příjemnou atmosféru školy. Každá ze čtyř tříd má vlastní prostory pro veškeré denní činnosti (šatnu, sociální zařízení, dvě místnosti, kabinety). Nový nábytek a variabilní sestavy stolků uspořádání tříd částečně odlišují, rovněž koutky k námětovým hrám jsou vytvářeny pro potřeby jednotlivých věkových skupin. Kabinety jsou využívány nejen k uložení pomůcek a sportovního nářadí, ale jsou i možným místem pro hru. V patře vedle ředitelny a sborovny je místnost přizpůsobená organizaci kroužků včetně keramiky. Zahrada je mírně členitá, rozlohou vyhovuje potřebám dětí při pobytu venku. Původní kovové průlezky a skluzavky jsou doplňovány novými dřevěnými sportovními prvky.

V každé třídě je dostupně umístěno množství hraček a pomůcek pro zájmové činnosti. Tento herní materiál je dokupován s cílem získat děti k smysluplné, relaxační i kognitivní činnosti. Výběr hraček je ovlivňován jejich atraktivitou i účelností (dostatek konstruktivních stavebnic dřevěných i plastových podporuje rozvoj náročných staveb). Zájem dětí je i o sportovní pomůcky, jejichž účel však není vždy plně využit (pokud učitelka nevysvětlí způsob použití). Koutky k námětovým hrám jsou pro skupinky dětí i místem k rozhovorům (vytvářejí intimní prostředí). Ve třídách jsou umístěna pianina; další hudební nástroje (klávesy, drobný rytmický materiál) a sportovní nářadí (trampolína, balanční míče, obruče) jsou uloženy i v kabinetech. Reprodukční a audiovizuální technika je moderní a funkční. Dětské knihovny jsou součástí interiérů tříd a jsou dětem volně k dispozici (knihy zde uložené jsou jednak nově dokupované, jednak starší, zastoupeny jsou všechny dětské žánry). Dobře vybavená je i knihovna pro učitelky (ve sborovně).

Vybavení školy bylo v uplynulých letech prioritou v plánování ředitelky. Úpravy interiéru, obměny nábytku a vybavení hračkami byly realizovány vzhledem k potřebám předškolních dětí. Další plánování je zaměřeno na dotváření školní zahrady, nové sportovní prvky jsou barevně i materiálově vhodnější, než původní kovové.

Ředitelka sleduje využívání materiálně-technického zázemí a podporuje učitelky v jejich snaze o estetické dotváření všech prostor školy (práce učitelek i dětí).

Materiálně-technické podmínky výchovně-vzdělávací práce mají vynikající úroveň.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Realizace výchovně vzdělávacího programu

Ředitelka spolu s učitelkami vytvořila školní vzdělávací program s názvem „Objevujeme svět“. Je zpracován podle principů Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a tím je zajištěn soulad s obecnými cíli předškolní výchovy. Program obsahuje specifika mateřské školy, cíle výchovy, obsah vzdělávání (přehled tematických celků včetně

specifických cílů), organizaci dne, plán dalších aktivit a další spíše organizační části. Na školní program navazují třídní plány, ve kterých učitelky témata rozpracovávají do podrobných týdenních plánů.

Vzdělávací program je realizován v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Veškerá povinná dokumentace je vedena na předepsaných tiskopisech. Zápisy v přehledech výchovné práce výstižně zachycují průběh vzdělávání. Drobné nedostatky v dokumentaci o dětech byly během inspekce odstraněny.

Povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Kontrolní činnosti věnuje ředitelka dostatečnou pozornost. Zejména se zaměřuje na plnění aktuálních úkolů, ale i průběžných povinností jednotlivých zaměstnanců. Zatím však nemá vytvořený systém, který by průběžně vyhodnocoval plnění programu jako celku. Při zpracování výroční zprávy hodnotí kvalitu vzdělávací práce spíše popisem než analýzou, význam sebeevaluace však dobře chápe.

Systém kontroly plnění vzdělávacího programu je zatím méně účinný.

Organizace činností je stanovena variabilně navrženým režimem dne, ve kterém je nejširší prostor věnován volné hře a dalším spontánním aktivitám. V praxi je tento režim ve všech třídách dodržován, děti mají ke hře dostatek času v dopoledních i odpoledních hodinách. Řízené aktivity jsou učitelkami nabízeny s tím, že nejsou pro všechny děti povinné. Většinou se však učitelkám dařilo (nápaditou motivací) získat ke společným činnostem převážnou část dětských kolektivů. Starší děti mají možnost účastnit se zájmových činností i v době po obědě (po krátké relaxaci). Tyto činnosti jsou organizovány učitelkami a mají spíše klidový charakter (hudební, výtvarné kroužky), náročnější pohybové aktivity (kroužky sportovního zaměření) jsou situovány do dopoledních hodin. V denním režimu učitelky naplňují cíle školního vzdělávacího programu v oblasti psychohygieny (možnost osobní relaxace v koutcích, odpočinek dle individuálních potřeb, podporující péče, přiměřenost nároků dle vývojových zvláštěností apod.) Pitný režim je vytvářen, ale není učitelkami důsledně podporován.

Rodičům jsou předávány prvotní informace již před zápisem do mateřské školy (hrová odpoledne pro rodiče s dětmi, které ještě nedocházejí). Další zajímavou formou, která zase škole slouží jako zpětná vazba, jsou dotazníky vydávané rodičům před koncem školního roku. Zásady provozu a aktuální zprávy jsou vyvěšovány v dětských šatnách (školní vzdělávací program, řád školy, informace o kroužcích, kontakty na odborníky apod.) Každodenní osobní kontakty formy informačního systému dotvářejí. Rodiče se dále účastní akcí školy, podílejí se na vybavování drobnými sponzorskými dary apod.

Organizace výchovně-vzdělávací práce odpovídá specifickým cílům předškolního vzdělávání.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

Během inspekce byly provedeny hospitace ve všech třídách u šesti učitelek. Skutečnost, že některé učitelky nemají odbornou a pedagogickou způsobilost, neměla na kvalitu jejich práce negativní dopad, protože mají jako dětské zdravotní sestry (popřípadě vychovatelky) empatii pro potřeby dětí a zároveň už několik let praxe v předškolním zařízení.

Spontánní činnosti

Pro spontánní činnosti jsou ve třídách vytvořeny výborné podmínky. Hračky a pomůcky jsou uloženy na přístupných místech a děti znají jejich místo. Prostředí tříd je uspořádáno tak, že poskytuje jak dostatek prostoru pro volný pohyb dětí, tak vhodná zákoutí pro hry jednotlivců. Také časový prostor je dostatečný, kromě doby při scházení dětí jsou spontánní aktivity na programu po svačině jako alternativa řízených činností. Při přípravě spontánních (i řízených) činností vycházejí učitelky z týdenních tematických plánů a motivují děti ke hrám, které na témata navazují. Jejich přístup k dětem byl partnerský a zároveň podporující dětskou fantazii, představivost a tvořivost. Děti si mohly volit nejrůznější hračky, stavebnice, didaktické pomůcky nebo se účastnit výtvarných činností. Převážná většina učitelek dokázala organizačně zvládnout všechny skupiny dětí, dopřát jim dostatek volnosti, ale zároveň dle potřeb do her vstoupit, usměrnit je či obohatit. Nejmladší děti projevily velký zájem o námětové hry s drobnými domácími zvířátky a tyto činnosti velmi pěkně rozvíjely za současné bohaté komunikace. Méně podnětné byly hry v jedné třídě (převládá volný a ne plně smysluplný pohyb dětí v prostoru), učitelka do her vstupovala pouze s cílem usměrnit kázeň a hru i nápady dětí nedokázala podchytit a rozvinout. Hra ve dvou třídách nejstarších dětí prokazovala zkušenosti a znalosti dětí z okolního světa. Plné soustředění na činnosti bylo vyvolávané především tím, že učitelky průběh a výsledky hry stimulovaly a na závěr společně s dalšími dětmi i hodnotily. Konstruktivní tvorba byla v těchto třídách vždy týmová, děti jsou schopné se na postupu domlouvat a vzájemně se i podřizovat.

Spontánní činnosti mají příkladnou úroveň.

Řízené činnosti

Většina řízených činností navazovala tematicky na aktuální dění v přírodě (očekávaný příchod jara) nebo na skutečné dětské zážitky a zkušenosti. V ojedinělých případech se toto propojení příliš nedařilo a to mělo negativní vliv na zaujetí a motivaci dětí (malování rozkvétajících větvíček). Naopak náměty se zvířátky či vodními živočichy byly dětem blízké. Hodnocení dětí bylo většinou adresné a konkrétní.

Metody a formy, které učitelky pro řízené činnosti volily, umožnily dětem jejich maximální aktivní zapojení, experimentování (zapouštění dvou barev do sebe), získávání poznatků vlastní činností i jejich logické vyvozování. Učitelky (s výjimkou jedné třídy) podporovaly u dětí jejich samostatnost, tvořivost, řešení problému, rozhodování i sebehodnocení. Při výtvarných činnostech si nejmladší děti vyzkoušely práci se štětcem, lepidlem i dalším materiálem (nejstarší děti při podobné činnosti již pracovaly zcela samostatně včetně přípravy pomůcek, vystřížení tvaru, atd.). Kvalitní barvy a vhodné vedení ze strany obou učitelek zajistilo dětem uspokojení z vlastní tvorby. Naopak výtvarná činnost u prostřední věkové skupiny byla pro děti méně lákavá a zbytečně omezovala jejich chuť s barvou experimentovat. Řízená didaktická hra s maňáskem rozvíjela především sluchové vnímání, ale zároveň podpořila u dětí samostatnost a řešení problému (při schovávání a následném hledání). Děti projevily nadprůměrnou nápaditost a pohotovost při vytváření vhodných skrýší. V průběhu výtvarně-pracovních činností u nejstarších dětí učitelka přirozenou formou procvičovala i další cíle (osvojování početních představ a pojmů) a vedla děti k samostatnému vyhledávání informací a vzájemné pomoci.

Pro pohybové aktivity volily učitelky různé formy, a to v závislosti na věk dané skupiny. U nejmladších dětí dbaly učitelky především na podnětnou motivaci a radostnou atmosféru. První den probíhalo pásmo pohybových etud na dětské písničky (magnetofonová nahrávky), při kterém děti projevily nejen radost z pohybu, ale i výborné tvořivé dovednosti. Druhý den navazovalo cvičení na smyslové hry a jeho hlavní náplní bylo napodobování pohybů nejrůznějších zvířat. Obě formy byly pro děti dostatečně účinné. Při cvičení v družstvech u nejstarších dětí dbala učitelka nejen na přiměřenou náročnost cvičení a plynulou organizaci,

zároveň však dávala dětem příležitost, aby rozhodovaly o dalších variantách, řešily problém a uvědomovaly si vlastní zodpovědnost. Rovněž soutěživá a zároveň vyřazovací hra byla učitelkou pojata ve prospěch všech dětí (nejen pohybově nejschopnějších), neboť dítě vyřazené ze hry přijímalo vedoucí úlohu a další průběh hry řídilo. Toto pojetí předcházelo možnému neuspokojení. Rezervy v organizaci pohybových činností ve třídě střední věkové skupiny byly především zapříčiněny snahou učitelky umožnit dětem i alternativní činnost (hru), která však svým charakterem rušila průběh společných aktivit. Motivace příchodem jara rovněž nebyla vzhledem k aktuálnímu počasí vhodná (sníh). V další třídě starších dětí učitelka také umožnila několika dětem, které byly zaujaté hrou, v ní pokračovat i v průběhu cvičení, ale děti důsledně dodržovaly stanovená pravidla a organizovanou činnost nerušily, v některých částech se i aktivně připojovaly.

Řízené činnosti byly ve třech třídách vynikající, v jedné dobré, celková úroveň je velmi dobrá.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací práce

Děti dosahují nejvýraznějších úspěchů v oblasti rozvoje samostatnosti a v oblasti sebevyjádření. Nejstarší děti mají vysokou úroveň v komunikaci, sebehodnocení a v zaujímání tolerantních postojů k druhým. Všechny děti jsou schopné spolupracovat a zaujímat nejrůznější sociální role. Dětské výtvarné práce a každodenní konstruktivní tvorba dokumentují podporu rozvoje fantazie a představ, zároveň s přenosem široké škály poznatků o životním prostředí.

Celkově jsou průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce hodnoceny jako vynikající.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jsou v souladu s údaji ve zřizovací listině.

Škola organizuje vlastními silami kroužky (výtvarný, hudební, sportovní, cvičení na balančních míčích), lektorsky zajišťuje výuku angličtiny a keramický kroužek. Spolupracuje se Základní školou Mohylova v plnění projektu „Staň se úspěšným školákem“. Do Základní školy Klausova děti docházejí na cvičení v tělocvičně. Dalšími pravidelnými aktivitami jsou výjezdy do školy v přírodě, výlety, návštěvy galerií, divadel, knihovny apod. Společně s rodiči škola organizuje besídky, karnevaly, „pyžámkové“ večírky a další.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina vydaná Městskou částí Praha 13 s účinností od 1. ledna 2003 včetně dodatku ze dne 9. září 2003
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MHMP, č.j. SKU7506/2002 s účinností od 1. ledna 2003
3. Dohoda se zřizovatelem o stanovení počtu tříd a počtu dětí ze dne 16. května 2003
4. Doklady o vzdělání všech pedagogů mateřské školy ve školním roce 2003/2004
5. Přehledy docházky dětí – pro školní rok 2003/2004
6. Přehledy výchovné práce – školní rok 2003/2004
7. Evidenční listy dětí – školní rok 2003/2004
8. Záписy z pedagogických porad - školní rok 2003/2004

9. Rozpis služeb pedagogů pro školní rok 2003/2004
10. Organizační řád, provozní řád, pracovní řád, vnitřní řád pro pedagogy - školní rok 2003/2004
11. Školní řád (pro rodiče) - školní rok 2003/2004
12. Hospitační záznamy ředitelky školy - školní rok 2002/2003 a 2003/2004
13. Školní vzdělávací program
14. Kritéria hodnocení pedagogů – školní rok 2003/2004
15. Hodnocení školního roku 2002/2003
16. Třídní vzdělávací programy - školní rok 2003/2004
17. Výroční zpráva za školní rok 2002/2003
18. Přehled o dalším vzdělávání pedagogů – za rok 2002 a 2003
19. Plán materiálně-technického zajištění – školní rok 2003/2004
20. Dotazníky pro rodiče – školní rok 2002/2003

ZÁVĚR

Personální podmínky umožňují realizovat zvolený program. Část kolektivu sice nesplňuje po formální stránce podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, v přímé práci s dětmi se však tento nedostatek téměř neprojevuje. Učitelky, kterým teoretická odbornost chybí, se ji snaží doplnit dalším vzděláváním a zároveň uplatňují své přirozené pedagogické nadání. Ředitelka školy svým citlivým působením vytváří výborné podmínky pro soudržnost a iniciativu všech pedagogů.

Materiálně-technické podmínky jsou předmětem zvýšené péče ředitelky školy. Prostředí školy je podnětné, vhodně uspořádané a esteticky zdobené.

Výchovně-vzdělávací práce vychází z nejnovějších poznatků předškolní výchovy, staví především na aktivizaci dětí, na podpoře jejich samostatnosti, sebedůvěry a zodpovědnosti. Většinou učitelek se tento způsob práce daří vynikajícím způsobem, ostatním zatím s drobnými rezervami.

Od poslední inspekce v roce 1999 došlo v mateřské škole k pozitivním změnám ve vybavení, původní zařízení jeselského charakteru bylo plně nahrazeno adekvátním pro předškolní věk.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Alice Bláhová	Alice Bláhová v.r.

Členové týmu Mgr. Stanislava Vandová

S.Vandová v.r.

V Praze dne 22. března 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 23. 3. 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Jaroslava Maxová

Jaroslava Maxová v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Arabská 683, 160 66 Praha 6. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrá
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy krajský úřad – odbor školství	2004-04-09	01 0218/04-1005
Zřizovatel – M.č. Praha 13	2004-04-09	01 0218/04-1005

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.